

Təhməz Qaçayevın təqdimatında: Sadələşdirilmiş vergi ödəyicilərinin elektron qaimə-faktura ilə əməliyyatların rəsmiləşdirilməsi

Sadələşdirilmiş verginin tətbiqi ilə bağlı sahibkarlar müəyyən suallarla qarşılaşırlar. Bu suallardan birinə “vergiler.az” üçün Vergi və Dövlət Qulluğu üzrə Tədris Mərkəzinin rəhbəri Təhməz Qaçayev aydınlıq gətirir.

Vergi Məcəlləsinin 218.5.9-cu maddəsinə əsasən, topdansatış ticarət fəaliyyəti qaydasında malların təqdim edilməsini həyata keçirən şəxslərin, 218.5.10-cu maddəsinə əsasən isə vergi ödəyicisi kimi vergi orqanında uçotda olmayan şəxslərə (əhaliyə) göstərilən xidmətlərdən başqa, xidmətlərin göstərilməsini həyata keçirən şəxslərin (bu Məcəllənin 218.4.1-ci və 220.10-cu maddələrində nəzərdə tutulan şəxslər tərəfindən xidmətlərin göstərilməsi istisna olmaqla) sadələşdirilmiş vergi ödəyicisi olmaq hüququ yoxdur.

Bu maddələrdə göstərilən əməliyyatlar elektron qaimə-faktura ilə rəsmiləşdirilən əməliyyatlardır.

Misal 1: Topdansatış fəaliyyəti ilə məşğul olan fərdi sahibkar 60.000 manatlıq mal təqdim edib. Həmin şəxs bu təqtimetmədən sadələşdirilmiş vergi ödəmək hüququna malik deyil. O, gəlirlərindən gəlir vergisi ödəməlidir.

Misal 2: Mühasibat xidmətləri göstərən “A” şirkəti vergi ödəyicilərinə konsultasiya xidməti göstərməsindən 10.000 manat gəlir əldə edib. Şirkətin bu gəlirlərindən sadələşdirilmiş vergi ödəmək hüququ yoxdur.

Bəs vergi ödəyicisi həm kassa çeki (qəbz), həm də elektron qaimə-faktura ilə rəsmiləşən əməliyyat həyata keçirərsə, bu halda sadələşdirilmiş vergi ödəmək hüququ yaranırmı?

Vergi Məcəlləsinin 218.6.1-ci maddəsinə əsasən, malların təqdim edilməsini pərə-kəndə satış qaydasında həyata keçirən vergi ödəyicisi, eyni zamanda, malların satışını topdansatış qaydasında həyata keçirdikdə, rüb ərzində elektron qaimə-faktura ilə rəsmiləşdirilməli olan əməliyyatların həcmi ümumi ticarət əməliyyatlarının (satışdankənar gəlirlər istisna olmaqla) həcmnin 30 faizindən çox olmadıqda vergi ödəyicisinin sadələşdirilmiş vergi metodunu tətbiq etmək hüququ saxlanılır

Məcəllənin 218.6.2-ci maddəsində isə göstərilib ki, vergi ödəyicisi kimi vergi orqanında uçotda olmayan şəxslərə (əhaliyə) göstərilən xidmətlərdən başqa, xidmətlərin göstərilməsini həyata keçirən şəxslər tərəfindən əhaliyə xidmətlə yanaşı, hüquqi şəxslərə və vergi ödəyicisi kimi vergi orqanında uçotda olan fiziki şəxslərə xidmətlərin

göstərilməsi həyata keçirilirsə, rüb ərzində elektron qaimə-faktura ilə rəsmiləşdirilməli olan əməliyyatların həcmi xidmətlərin göstərilməsi üzrə ümumi əməliyyatların (satış-dankənar gəlirlər istisna olmaqla) həcmnin 30 faizindən çox olmadıqda onun sadələşdirilmiş vergi metodunu tətbiq etmək hüququ saxlanılır.

Misal 3: Fərdi sahibkar həm pərakəndə satış qaydasında, həm də topdansatış qaydasında malların təqdim edilməsi ilə məşğuldur.

Onun rüb ərzində ümumi ticarət əməliyyatlarının həcmi 100.000 manat, elektron qaimə-faktura (topdansatış) ilə rəsmiləşdirilən əməliyyatlarının həcmi isə 25.000 manat olub. Bu fərdi sahibkarın sadələşdirilmiş vergi metodu tətbiq etmək hüququ varmı?

Bu halda elektron qaimə-faktura ilə rəsmiləşən əməliyyatların həcmi ümumi ticarət əməliyyatının 30 faizini keçmədiyinə görə fərdi sahibkar sadələşdirilmiş vergi metodu tətbiq edə bilər.

Ümumi ticarət əməliyyatlarının 30 faizi = $100.000 \times 30\% = 30.000$ manat

$$25.000 < 30.000$$

Qeyd edək ki, ümumi ticarət əməliyyatı dedikdə pərakəndə satış və topdansatış əməliyyatlarının cəmi başa düşülür.

Bəs vergi ödəyicisi sadələşdirilmiş vergi metodu tətbiq edəcəyi halda nə qədər sadələşdirilmiş vergi ödəməlidir?

Nəzərdən keçirdiyimiz halda, əgər onun heç bir debitor borcu yaranmamışdırsa, 2.000 manat ($100.000 \times 2\%$) sadələşdirilmiş vergi ödəməlidir.

Göstərilən izahı xidmətlərə də aid etmək mümkündür.